

Arbetslivsanknytning inom högre utbildning

Så ser Akavias nyexaminerade medlemmar på möjligheten till praktik och kontakten med arbetslivet under studietiden

2022 februari

Skribent: Felix Ulfenstedt, sakkunnig

AKAVIA

Innehåll

- › Bakgrund
- › Om undersökningen
- › Resultat från undersökningen
- › Slutsatser
- › Akavias förslag på åtgärder
- › Om Akavia
- › Vill du veta mer?
- › Kontakt

Bakgrund

Arbetslivsanknytning inom högre utbildning

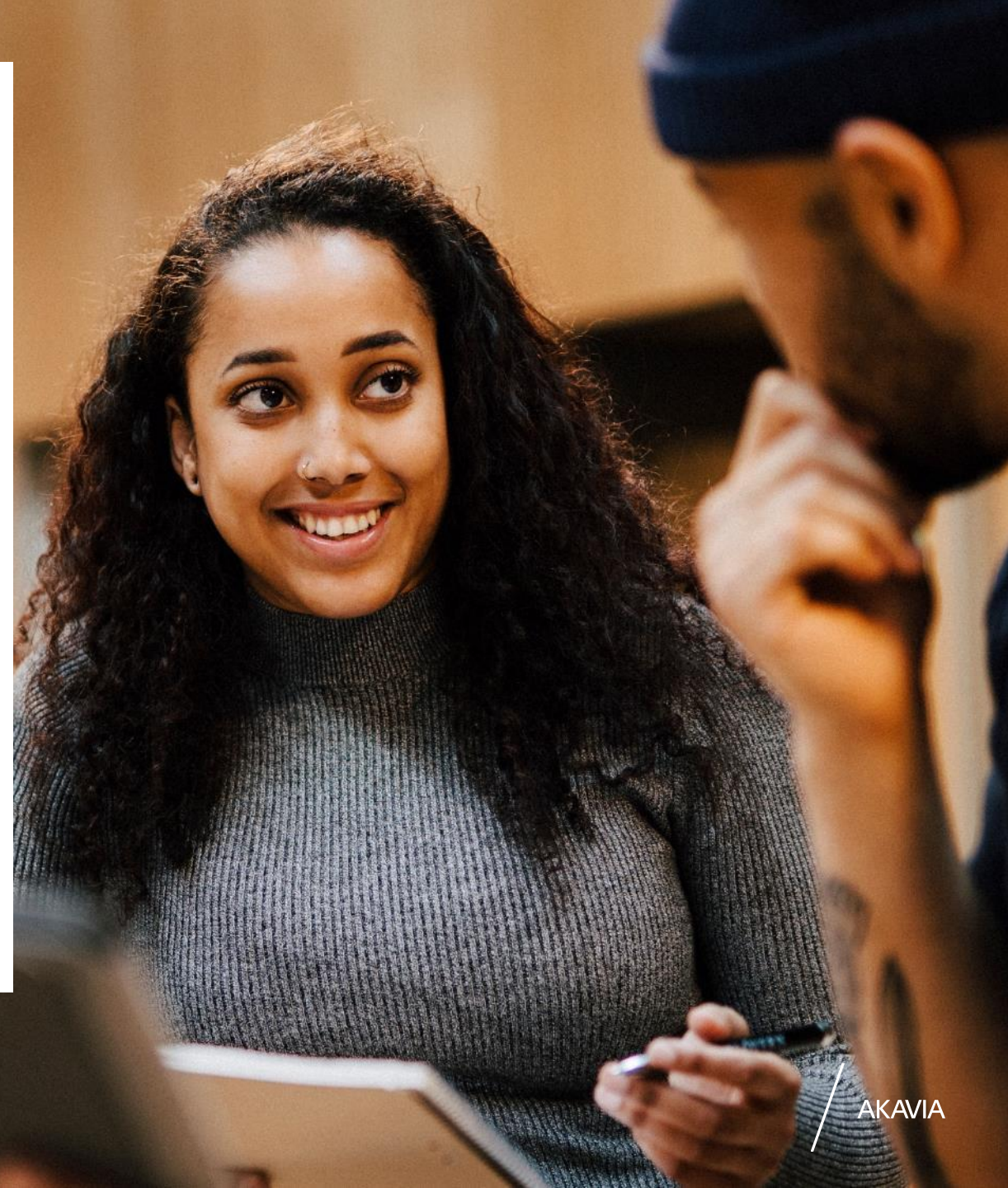
I september 2021 presenterade Akavia rapporten [Efter examen](#). Rapporten grundar sig på en undersökning som genomfördes under våren 2021 där de tillfrågade var ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer som är under 36 år och har tagit examen under perioden september 2019-augusti 2020.

Akavias undersökningar har sedan länge pekat på bristen på arbetslivsanknytning i många utbildningar. Genom en bra anknytning till arbetslivet i samband med utbildningen tillåts studenterna skaffa sig erfarenheter inför det kommande yrkeslivet, knyta kontakter och praktiskt få testa sina utbildningskunskaper.

Om undersökningen

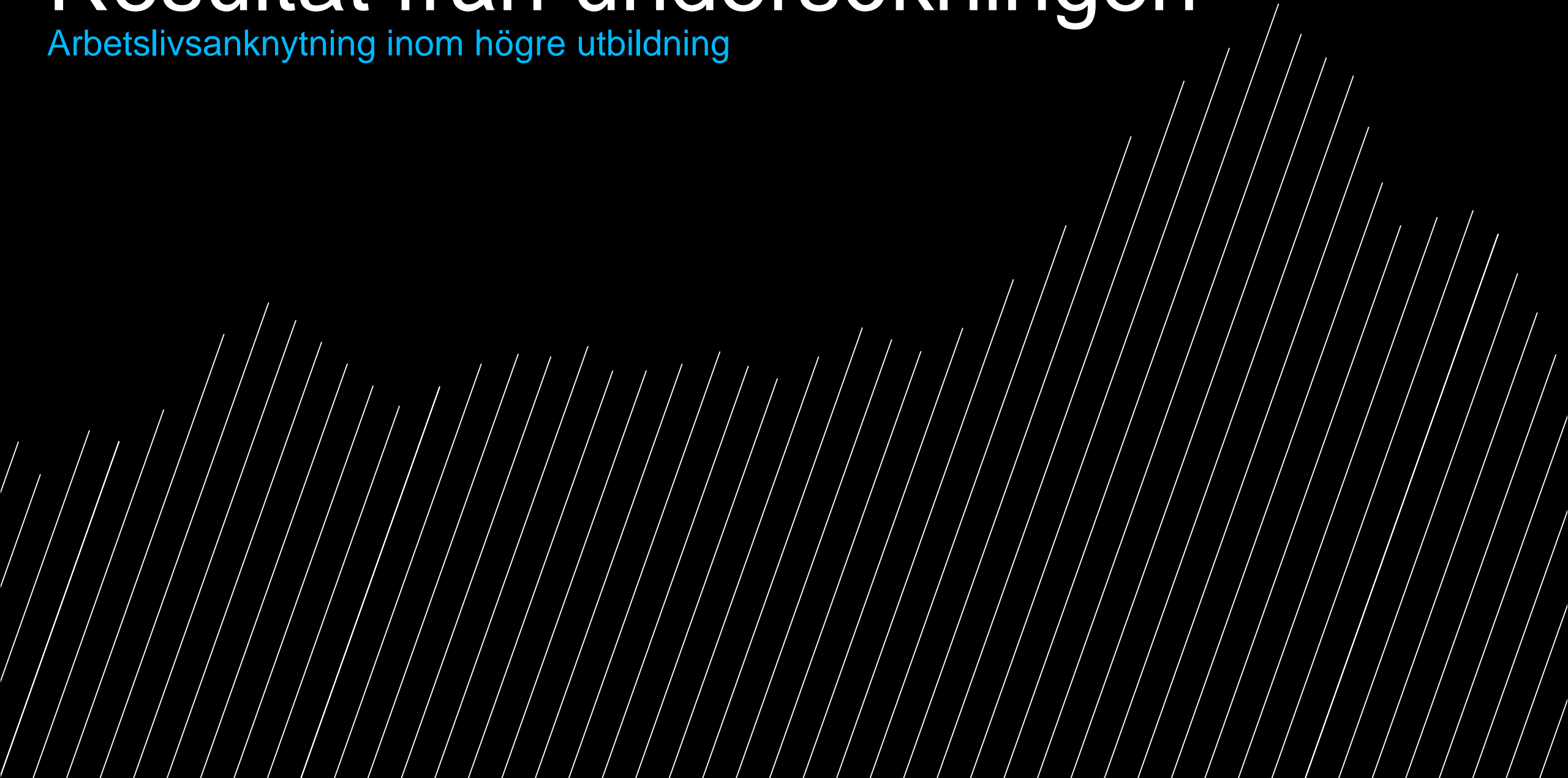
Arbetslivsanknytning inom högre utbildning

- › Undersökningen grundar sig på en enkät med kompletterande telefonintervjuer som genomfördes februari-april 2021.
- › 2157 nyexaminerade akademiker besvarade enkäten vilket innebär en svarsfrekvens på 28 procent.
- › Uppgifter som presenteras är sammanvägda och resultatet viktade så att de är representativa för hela gruppen nyexaminerade.

Resultat från undersökningen

Arbetslivsanknytning inom högre utbildning

Resultatet i korthet

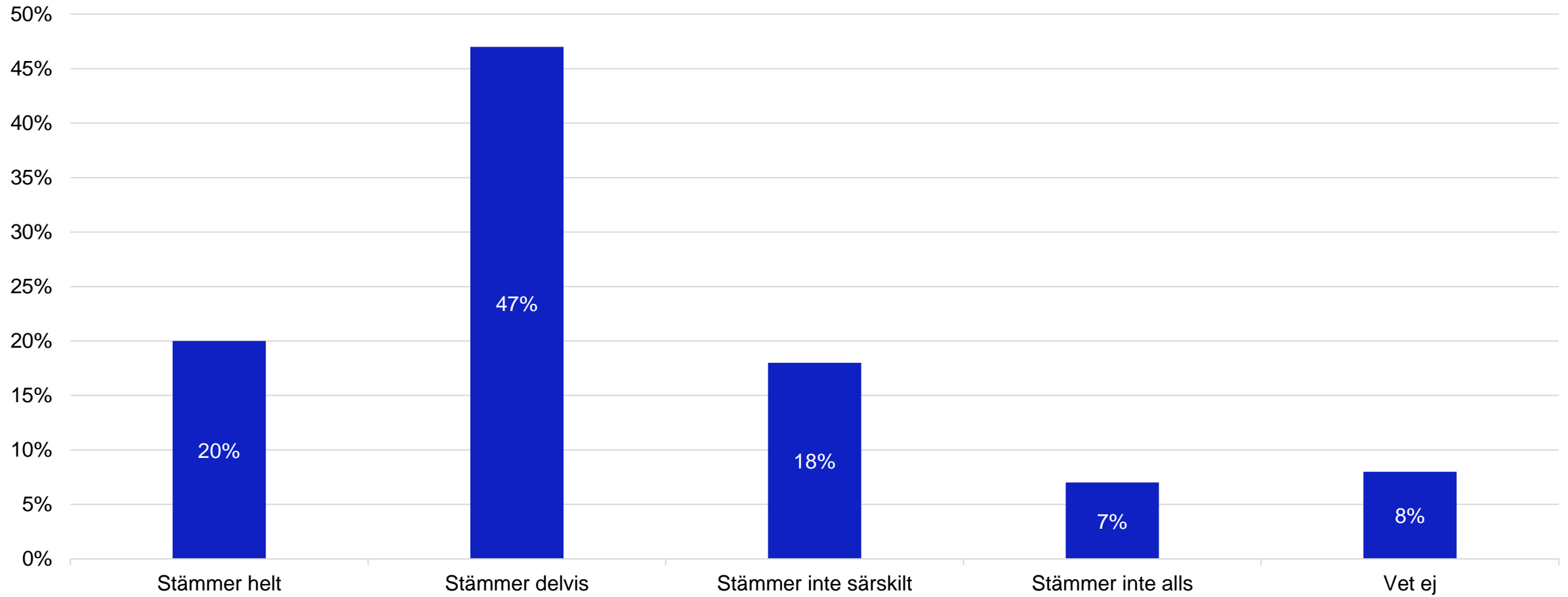
Arbetslivsanknytning inom högre utbildning

Undersökningen visar att endast var femte nyexaminerad anser att det stämmer helt att utbildningen var anpassad utifrån de krav som ställs på arbetsmarknaden och 53 procent upplever att deras lärosäte inte underlättade i kontakten med arbetslivet.

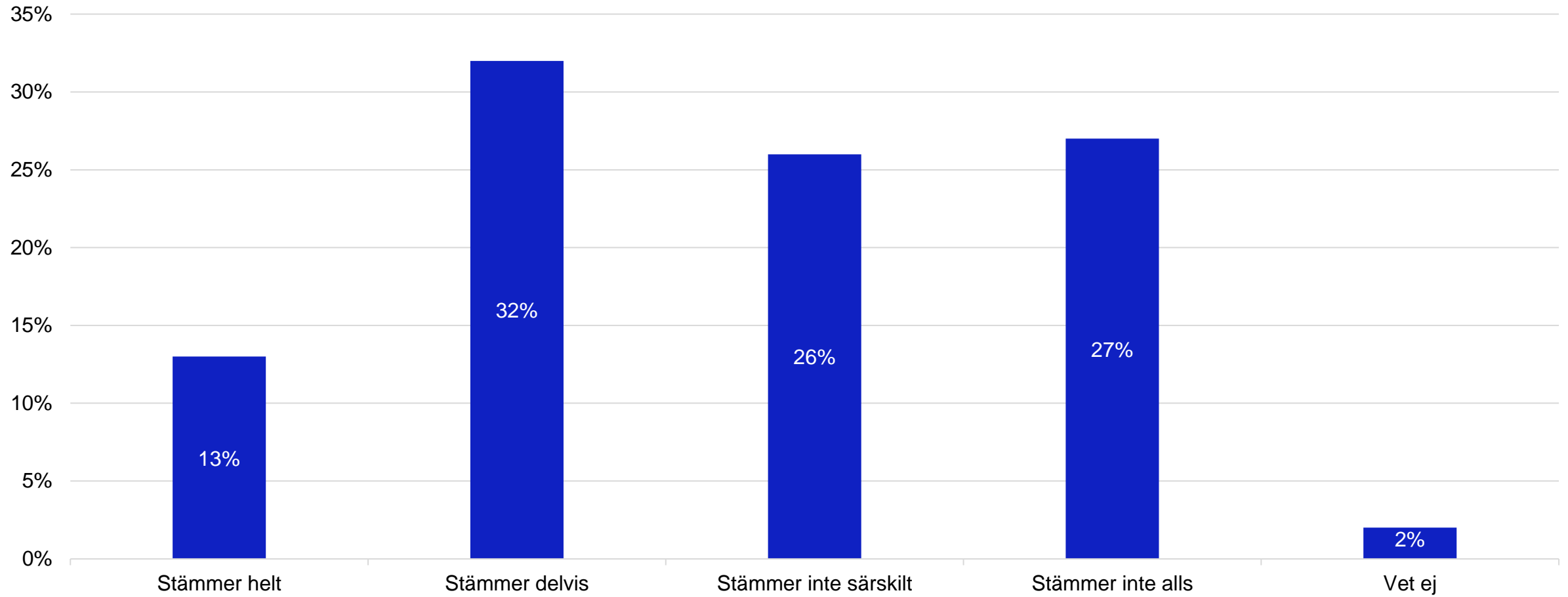
På frågan om de upplever att de fick tillräcklig information om vilka arbeten som utbildningen kunde leda till svarar 21 procent att det inte stämmer särskilt och 10 procent svarar stämmer inte alls.

Resultaten pekar på att det finns stora utrymmen för förbättring.

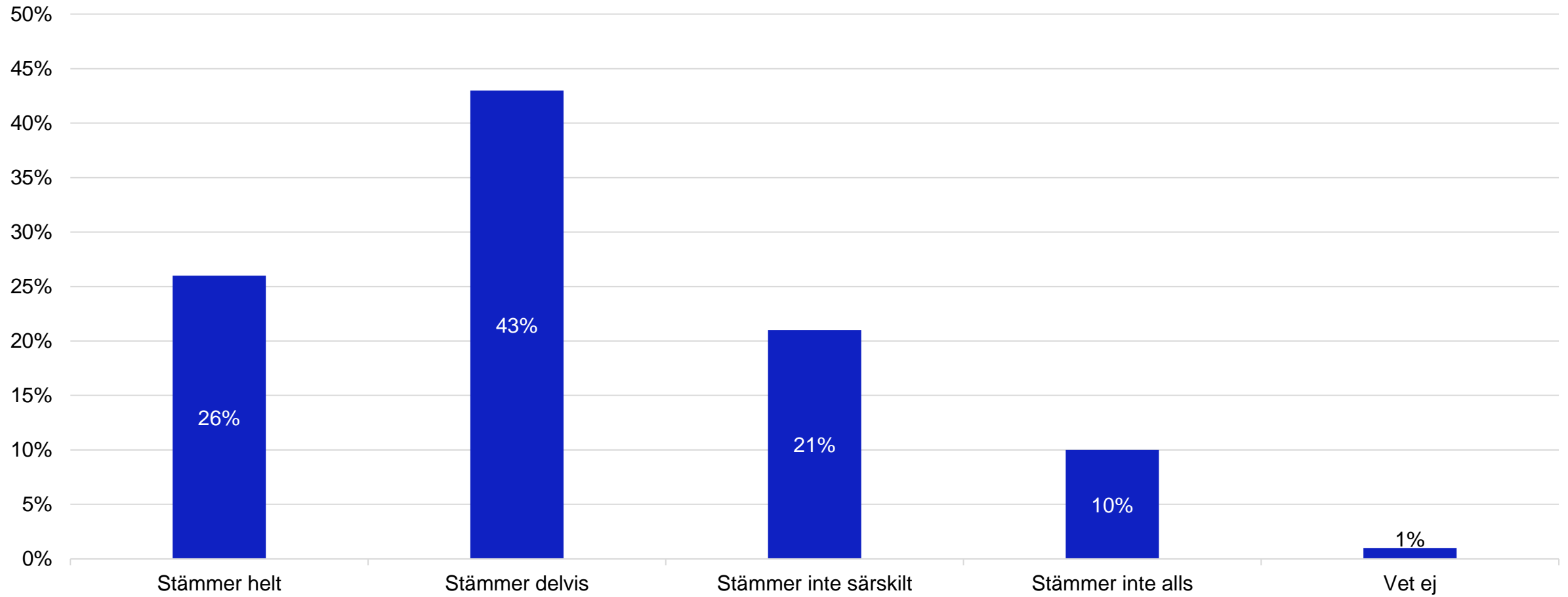
Du upplever att din utbildning var anpassad utifrån de krav som ställs på arbetsmarknaden.

Du upplever att din högskola/ditt universitet underlättade för dig i kontakten med arbetslivet.

Du upplever att du fick tillräcklig information om vilka arbeten som din utbildning kunde leda till.

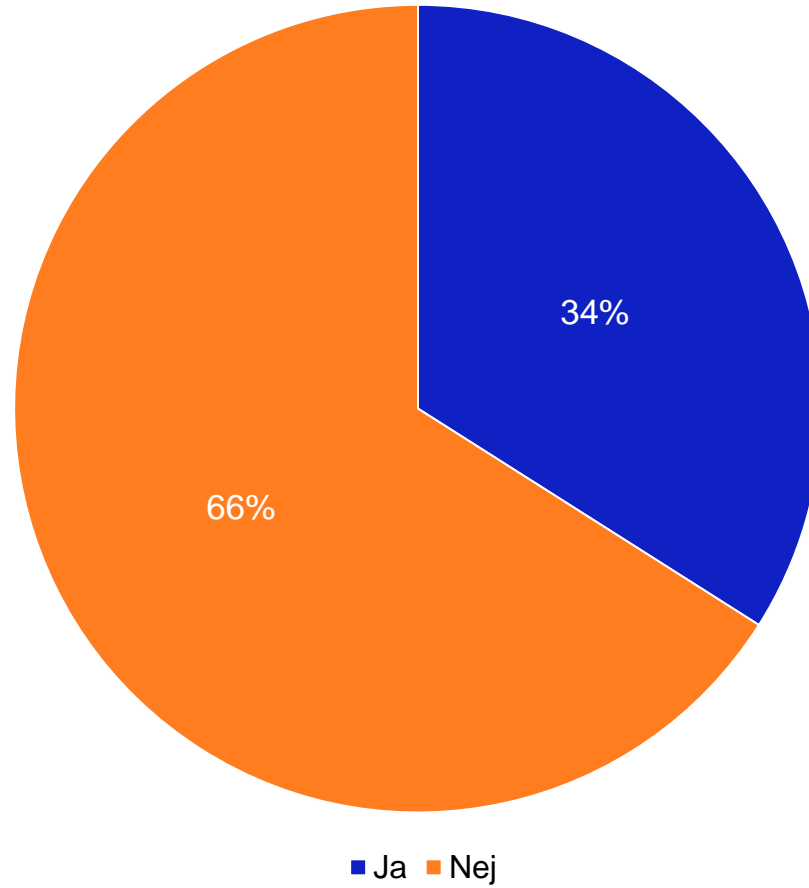
Praktik – viktigt verktyg och genväg till jobb

Många lärosäten erbjuder sina studenter praktik inom ramen för utbildningen. Det har visat sig vara ett effektivt sätt för studenter att knyta viktig kontakt med arbetslivet, samla arbetslivserfarenhet samtidigt som etableringsgraden visat sig vara högre för studenter som haft praktik än för andra genom att de fått jobb både lättare och snabbare.

För många studerande kan praktik inom ramen för utbildningen vara den enda kontakten med arbetslivet under studietiden. En utebliven praktik kan således göra det svårare att få det första jobbet, bygga kontaktnät och få relevanta arbetslivserfarenheter. Inom yrken där konkurrensen om jobben är stor kan praktiken dessutom vara en viktig merit. Det gör praktiken till ett av de viktigaste verktygen när det kommer till arbetslivsanknytning.

Ett välfungerande system för akademikers praktik skulle gynna samhället. Genom att i högre grad inkludera unga akademiker på arbetsplatser runtom i landet skulle den kunskap och kompetens som finns hos yrkesverksamma kunna tas tillvara och samtidigt mötas av nya perspektiv och idéer. Ändå visar undersökningen att endast 34 procent haft praktik inom ramen för sin utbildning.

Har du haft praktik inom ramen för din utbildning?

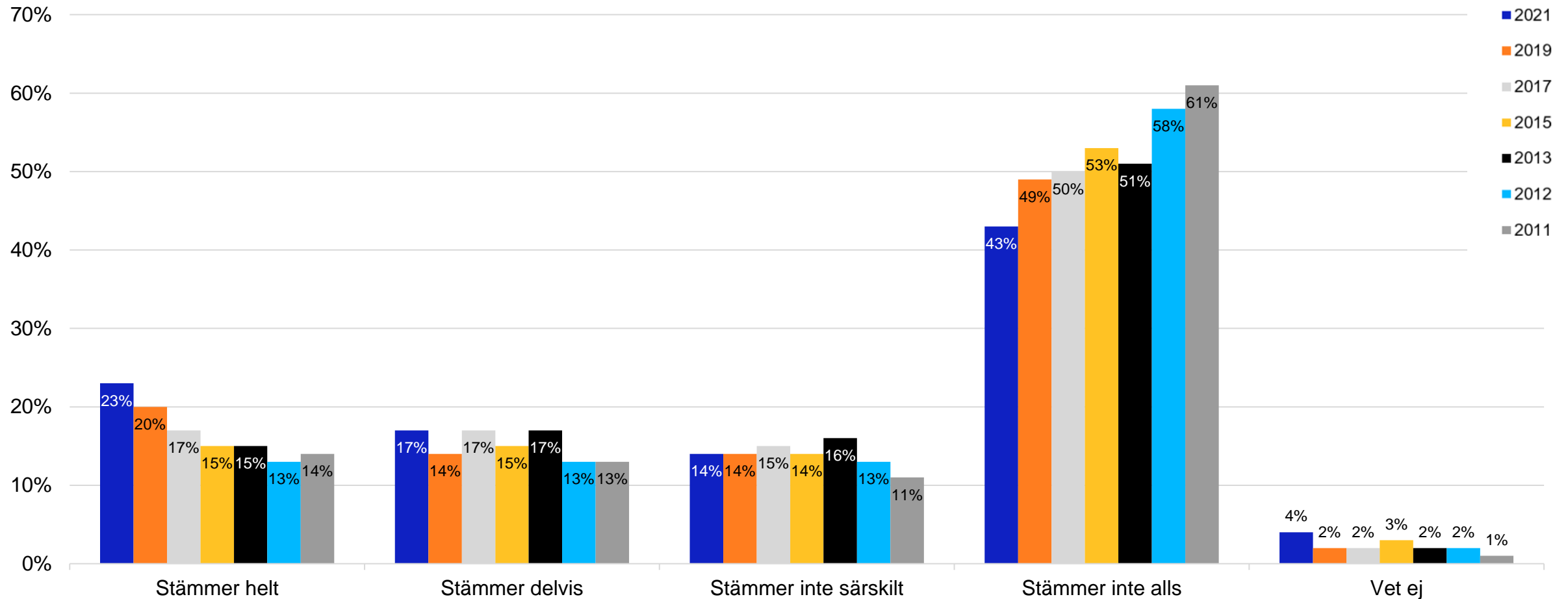
Negativ trend för praktik inom högre utbildningar

Enligt siffror från SCB har antalet högutbildade ökat stadigt under de senaste 20 åren. I dag har 29 procent läst vidare efter gymnasiet i tre år eller mer vilket är en ökning från 16 procent år 2000. Tillgången på högutbildad arbetskraft har medfört att konkurrensen om jobben har ökat. Konkurrensen medför att det blir viktigare för studerande att tidigt skaffa arbetslivserfarenhet som i förlängningen kan leda till ett jobb. Därför blir kontakten med arbetslivet i samband med studierna viktig.

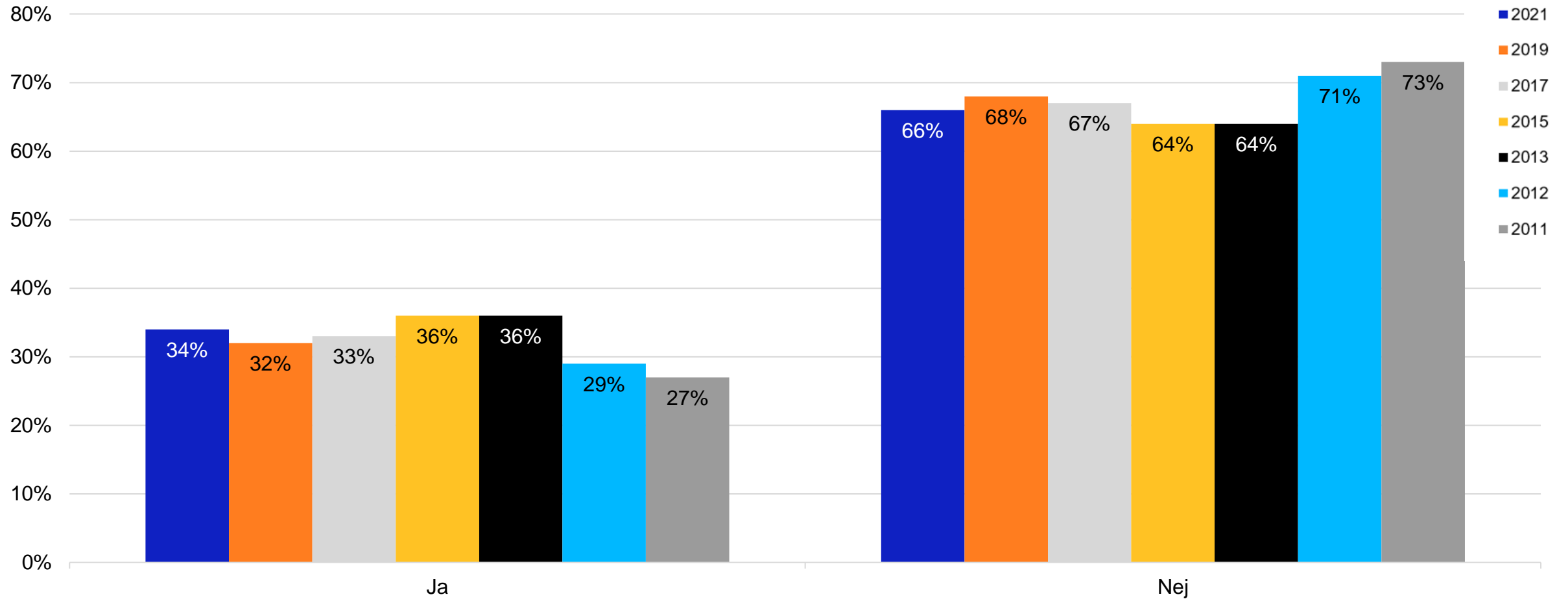
Akavias och tidigare Juseks undersökningar har de senaste tio åren visat att de flesta vill ha praktik inom ramen för utbildningen men att majoriteten upplever praktikmöjligheterna i samband med studierna som otillräckliga. I den senaste undersökningen uppgick antalet nyexaminerade som upplever att de inte fick tillräckliga möjligheter till praktik under studietiden till 57 procent.

Samtidigt visar resultaten att många upplever kontakten med arbetsmarknaden som bristfällig och antalet personer som uppger att de haft praktik inom ramen för utbildningen har ändrat sig marginellt sedan 2011. Faktum är att antalet som haft praktik inom ramen för utbildningen minskat med två procentenheter sedan undersökningen gjordes 2015.

Du upplever att du under studietiden fick tillräckliga möjligheter till praktik.

Har du haft praktik inom ramen för din utbildning?

Lärosätena med bäst arbetslivsanknytning

Högskolan i Jönköping är det lärosäte där i särklass flest studenter svarar att de haft praktik inom ramen för utbildningen. 60 procent svarade att de haft praktik inom ramen för utbildningen vilket är 16 procentenheter fler än Karlstads, Umeås och Lunds universitet.

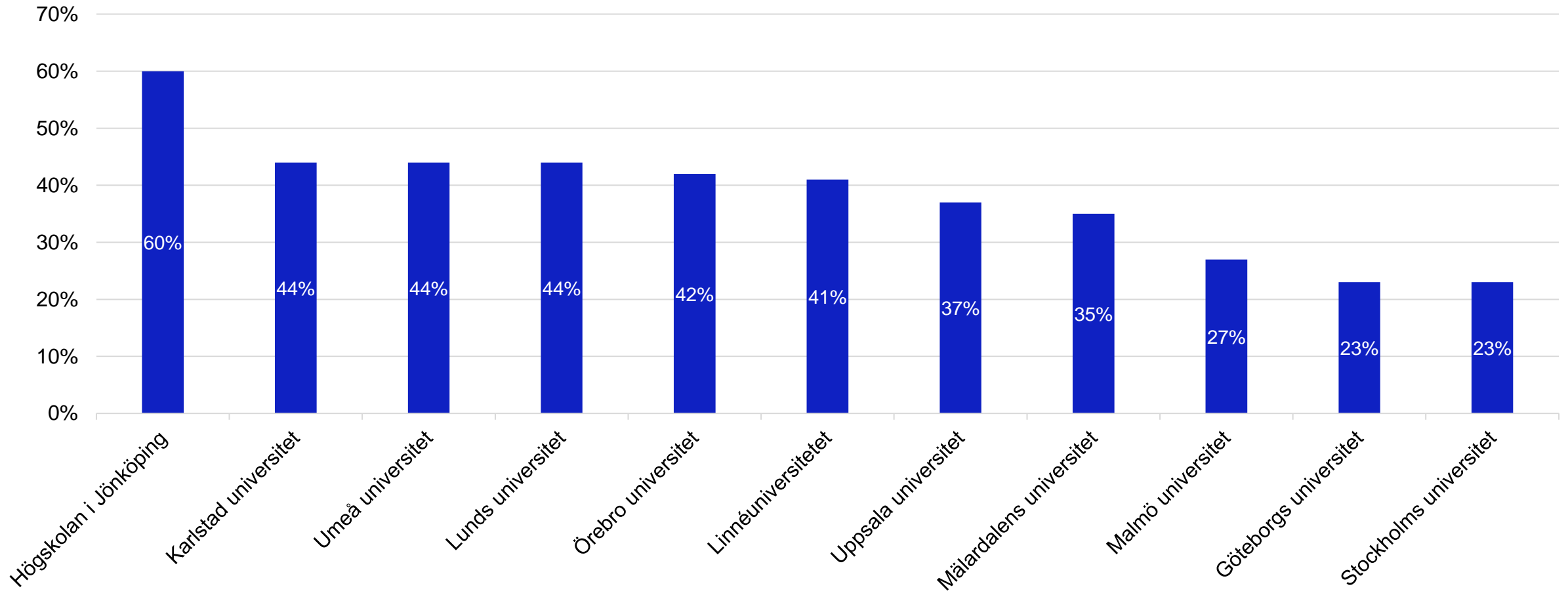
Bland de högskolor/universitet som är bäst på att informera sina studenter om vilka arbeten som utbildningen kan leda till utmärker sig Umeå universitet (79 procent), Uppsala universitet (74 procent) och Göteborgs universitet samt Karlstads universitet (72 procent vardera).

På frågan om högskolan/universitetet underlättat i kontakten med arbetslivet utmärker sig Örebro universitet (55 procent), Göteborgs universitet (54 procent) och Umeå universitet med (52 procent).

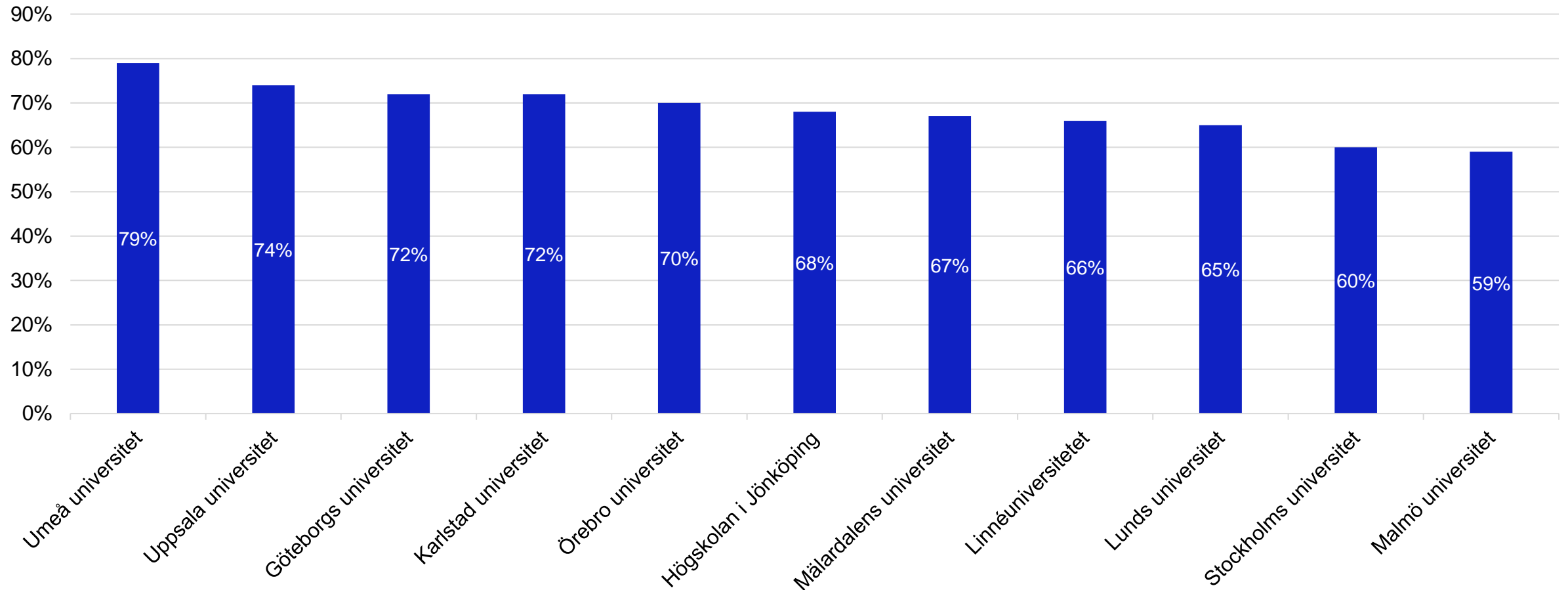
Umeå universitet hamnar i toppen även gällande om utbildningen var anpassad utifrån de krav som ställs på arbetsmarknaden följt av Uppsala universitet och Göteborgs universitet.

Undersökningens resultat visar att mindre högskolor och universitet generellt är bättre på att erbjuda praktik inom ramen för utbildningen. Siffrorna pekar även på att ett flertal av de större universiteten behöver bli bättre på att informera sina studenter om vilka arbeten som utbildningen kan leda till och utöka arbetslivsanknytningen i utbildningen.

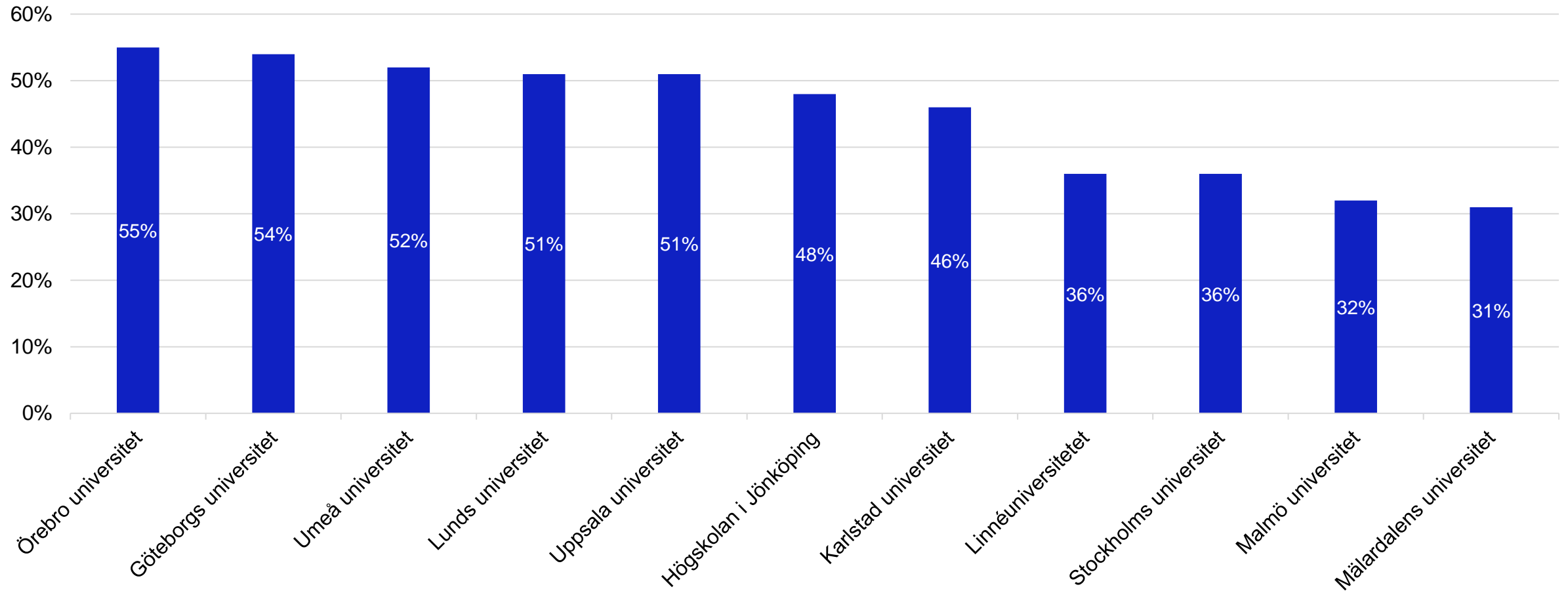
Har du haft praktik inom ramen för utbildningen?

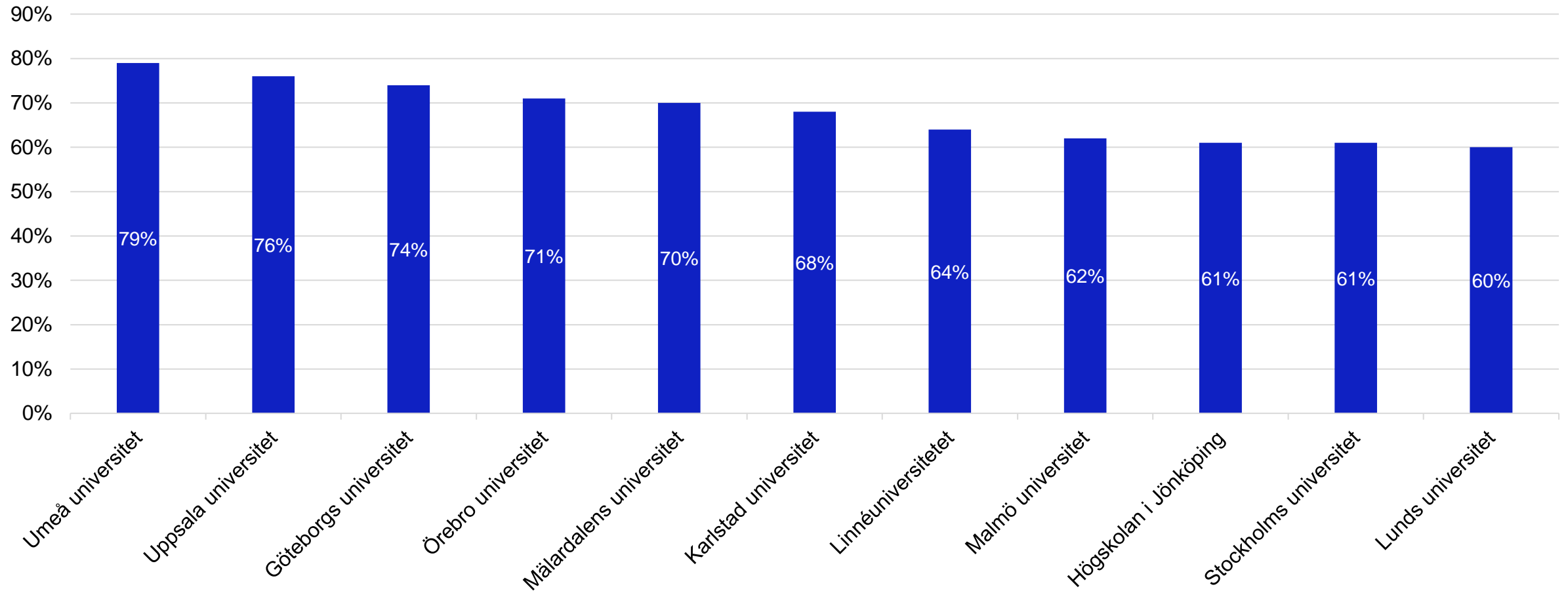
Du upplever att du via din högskola/ditt universitet fick tillräcklig information om vilka arbeten som din utbildning kunde leda till.

Du upplever att din högskola/ditt universitet underlättade för dig i kontakten med arbetslivet.

Du upplever att din utbildning var anpassad utifrån de krav som ställs på arbetsmarknaden.

Slutsatser

Arbetslivsanknytning inom högre utbildning

- › Arbetsmarknaden för nyexaminerade är fortsatt god men många upplever utbildningarnas arbetslivsanknytning som bristfällig.
- › För att etableringen på arbetsmarknaden ska kunna vara så effektiv som möjligt måste även utbildningarna till viss del vara anpassade efter arbetsmarknadens behov.
- › Samtidigt som arbetsgivare bör se ett tätare samarbete med akademien som en möjlighet att visa upp sig och attrahera kompetent arbetskraft.

Akavias förslag på åtgärder

Arbetslivsanknytning inom högre utbildning

För att unga akademiker snabbt ska kunna få ett meningsfullt arbete med relevans för utbildningen föreslår Akavia följande åtgärder:

- › **Det måste bli vanligare med praktik inom ramen för utbildningen.** Universitet och högskolor bör erbjuda praktik antingen i utbildningsprogram eller som fristående praktikkurser, för att på så sätt göra det möjligt för fler studenter att få arbetslivserfarenhet. Samtidigt bör arbetsgivare se praktik som en möjlighet att attrahera kompetent arbetskraft.
- › **Arbetslivsanknytningen på svenska utbildningar behöver stärkas.** Genom att utöka samarbetet mellan akademien och arbetslivet och stärka anknytningen till arbetsmarknaden skulle fler studenter få möjligheten att etablera personlig kontakt med framtida arbetsgivare och skaffa viktig arbetslivserfarenhet. Det skulle i sin tur innebära att studenter genom sina utbildningar får möjligheten att hitta meningsfulla arbeten efter examen.
- › **Arbetslösa akademiker som nyligen har tagit examen ska kunna få en praktikplats som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.** Under praktiktiden bör den arbetslösa få ersättning från a-kassan.

Om Akavia

För dig som valt den akademiska vägen

- › Förbundet bildades av Jusek och Civilekonomerna 2020.
- › I dag samlar förbundet 130 000 ekonomer, jurister, samhällsvetare, it-akademiker, personalvetare och kommunikatörer.
- › Akavia betyder den akademiska vägen, AKA för akademi och VIA för väg.
- › Förbundet är partipolitiskt obundet och det tredje största förbundet inom Saco.

Vill du veta mer?

- › Är du intresserad att läsa någon av våra andra rapporter kan du klicka dig vidare här: [Akavias rapporter](#)
- › Information om utbildningsnivån i Sverige finns att läsa på SCB:s [hemsida](#)

Frågor?

Kontakta oss

Patrik Nilsson, samhällspolitisk chef
070-665 29 05
patrik.nilsson@akavia.se
Twitter @hpvnilsson

Caroline Cederquist, pressansvarig
070-665 29 01
caroline.cederquist@akavia.se
Twitter @CarolineCeder

Tack!

info@akavia.se
akavia.se

AKAVIA